

**Одобрен на Програмен съвет,
координиращ обучението по
специалност “Медицинска сестра”
на 17.03.2026 г.**

**КОНСПЕКТ
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
по
ХИРУРГИЯ И АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ, РЕАНИМАЦИЯ И ИНТЕНЗИВНИ ГРИЖИ
– СЕСТРИНСКИ ДЕЙНОСТИ И ГРИЖИ**

СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“, ОКС „БАКАЛАВЪР“

ХИРУРГИЯ

1. Асептика и антисептика. Сестрински дейности.
2. Рани – видове. Лечение и зарастване на раните. Наблюдение и усложнения на оперативната рана. Сестрински дейности и грижи.
3. Обща гнойна инфекция /сепсис/- класификация, етиология и патогенеза, клиника, диагностика и лечение. Сестрински дейности и грижи.
4. Хирургически заболявания и оперативно лечение при остра локална неспецифична хирургическа инфекция - абсцес, флегмон, панарициум, тендовагинит, фурункул, карбункул. Сестрински дейности и грижи.
5. Хирургически заболявания и оперативно лечение при остра специфична хирургическа инфекция - тетанус и газова инфекция. Сестрински дейности и грижи.
6. Развитие на хирургичната инфекция. Условия от страна на микро- и макроорганизма. Сестрински дейности и грижи.
7. Десмургия. Видове превръзки. Основни правила в десмургията.
8. Термични травми - изгаряния и измръзвания. Сестрински дейности и грижи.
9. Предоперативен период. Задължения и сестрински грижи за болните в предоперативния период. Подготовка на болен за операция.
10. Подготовка на оперативния екип за операция. Подготовка на оперативното поле. Сестрински дейности.
11. Следоперативен период. Задължения и сестрински грижи за болните в следоперативния период.
12. Ендоскопска хирургия. Основни положения и показания. Съвременни достижения. Сестрински дейности.
13. Ендемична и спорадична струма. Показания за оперативно лечение. Сестрински дейности и грижи.
14. Заболявания протичащи с хиперфункция на щитовидната жлеза. Сестрински дейности и грижи.
15. Рак на щитовидната жлеза. Сестрински дейности и грижи.
16. Доброкачествени и възпалителни заболявания на млечната жлеза. Сестрински дейности и грижи.
17. Рак на млечната жлеза. Сестрински дейности и грижи.
18. Травми на гърдния кош - открити и закрити. Сестрински дейности и грижи.
19. Емпием на плеврата. Сестрински дейности и грижи.
20. Абсцес и гангрена на белия дроб. Сестрински дейности и грижи.

21. Ехинокок на белия дроб. Сестрински дейности и грижи.
22. Рак на белия дроб. Сестрински дейности и грижи.
23. Остри медиастинити. Сестрински дейности и грижи.
24. Тумори и кисти на медиастинума. Сестрински дейности и грижи.
25. Вродени заболявания на хранопровода – атрезия, гастроэзофагеален рефлукс при деца и възрастни. Сестрински дейности и грижи.
26. Доброкачествени заболявания на хранопровода. Химически изгаряния. Сестрински дейности и грижи.
27. Рак на хранопровода. Сестрински дейности и грижи.
28. Травми на корема – закрити и открити. Сестрински дейности и грижи.
29. Хирургични заболявания и операции на коремната стена - хернии. Ингвинални хернии. Сестрински дейности и грижи.
30. Пъпни хернии, хернии на бялата линия. Бедрени хернии. Сестрински дейности и грижи.
31. Диафрагмални и хиатални хернии. Сестрински дейности и грижи.
32. Язвена болест на стомаха и дуоденума. Клиника, диагностика, хирургическо лечение. Усложнения. Сестрински дейности и грижи.
33. Злокачествени заболявания на стомаха. Сестрински дейности и грижи.
34. Холелитиаза – патогенеза, клинични прояви, диагностика, лечение. Сестрински дейности и грижи.
35. Остър холецистит. Сестрински дейности и грижи.
36. Рак на жлъчния мехур и жлъчните пътища. Сестрински дейности и грижи.
37. Механична жълтеница – причини, диференциална диагностика, усложнения, хирургично лечение. Сестрински дейности и грижи.
38. Ехинокок на черния дроб. Сестрински дейности и грижи.
39. Абсцес на черния дроб. Сестрински дейности и грижи.
40. Рак на черния дроб. Сестрински дейности и грижи.
41. Хирургически заболявания на панкреаса. Възпалителни заболявания – панкреатити. Сестрински дейности и грижи.
42. Кисти и тумори на панкреаса. Клиника, диагностика, лечение. Сестрински дейности и грижи.
43. Остър апендицит. Особености в детската възраст. Сестрински дейности и грижи.
44. Остра чревна непроходимост. Класификация. Обтурационен илеус. Сестрински дейности и грижи.
45. Странгуляционен илеус. Сестрински дейности и грижи.
46. Инвагинация. Сестрински дейности и грижи.
47. Мезентериална тромбоза. Сестрински дейности и грижи.
48. Остър гноен перитонит. Сестрински дейности и грижи.
49. Рак на дебелото и правото черво. Сестрински дейности и грижи.
50. Остри гнойни парапроктити. Перианални фистули. Сестрински дейности и грижи.
51. Хемороиди и фисури. Пропалс на ануса и ректума. Сестрински дейности и грижи.
52. Хирургически заболявания и операции на пикочо-половата система. Аденом на простатата. Карцином на бъбрека. Сестрински дейности и грижи.
53. Хирургически заболявания и операции на костите и ставите. Сестрински дейности и грижи.
54. Хирургически заболявания и операции при съдови нарушения на крайниците. Сестрински дейности и грижи.

АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ, РЕАНИМАЦИЯ И ИНТЕНЗИВНИ ГРИЖИ

55. Сестрински грижи при интубирани и трахеостомирани болни.
56. Алгоритъм на поведение на медицинската сестра при аспирация на чуждо тяло в дихателните пътища.
57. Инхалационна анестезия – ендотрахеална, маскова. Сестрински дейности и грижи.
58. Инхалационни анестетици. Сестрински дейности и грижи.
59. Венозна барбитурова анестезия. Сестрински дейности и грижи.
60. Венозна небарбитурова анестезия. Сестрински дейности и грижи.
61. Местна анестезия – предимства, недостатъци, усложнения, средства. Сестрински дейности и грижи.
62. Местна анестезия – видове техники. Сестрински дейности и грижи.
63. Нервно-мускулно предаване, видове блок, мускулни релаксанти. Сестрински дейности и грижи.
64. Апарати за обща анестезия. Наблюдение и контрол на жизнените функции.
65. Подготовка на болен за анестезия. Премедикация. Сестрински дейности и грижи.
66. Усложнения от обща анестезия. Сестрински дейности и грижи.
67. Организация на ОАИЛ. Сестрински дейности и грижи.
68. Остра дихателна недостатъчност – определение, етиопатогенеза. Сестрински дейности и грижи.
69. Остра дихателна недостатъчност – клинична картина, лечение. Сестрински дейности и грижи.
70. Кислородолечение. Сестрински дейности и грижи.
71. Клинична смърт – определение, причини, диагноза. Сестрински дейности и грижи.
72. Клинична смърт – алгоритъм на действие. Сестрински дейности и грижи.
73. Критерии за мозъчна смърт. Сестрински дейности и грижи.
74. Шок – видове, патогенеза, клинична картина, лечение. Сестрински дейности и грижи.
75. Водноелектролитно равновесие. Телесни течности и състав. Дневни нужди. Сестрински дейности и грижи.
76. Водноелектролитно равновесие – нарушения и лечение. Сестрински дейности и грижи.
77. Енергиен баланс. Парентерално и ентерално сондово хранене. Сестрински дейности и грижи.
78. Интензивна терапия и грижи при термична травма. Сестрински дейности и грижи.

Литература:

1. Ангелов, Л., и кол., Ръководство по дезинфекция и стерилизация в медицинската и стоматологичната практика, София, ИК ВАП, 2006
2. Атанасов, А., Хирургични болести за медицинските колежи, Стара Загора, Знание, 2001
3. Белоев, Й., Грижи за болния и сестринска техника, София, МИ –АРСО, 2000
4. Василев, К., В. Александров, Лапароскопска хирургия, София, ХИП-КОМ ООД, 2005
5. Георгиев, С., Теоретико-практическо ръководство по анестезиология и интензивно лечение, София, Арсо, 2015
6. Данов, В., Медицински грижи при сърдечно оперирани пациенти, София, УИ - „Св. Климент Охридски“, 2015
7. Данов, В., Хирургия I част за медицински сестри, София, УИ - „Св. Климент Охридски“, 2014

8. Иванов, Й., и кол., Практическо ръководство за анестезиологични и реанимационни сестри, МУ-Пловдив, 2012
9. Иванов, Н., Н. Колев, Интензивна терапия при вътрешните болести, 2007
10. Кръстева Н., Наръчник по анестезиология и интензивни грижи за медицински сестри, Пловдив, МУ – Пловдив, 2002
11. Николова М., С. Борисова. Сестрински дейности в анестезиологията и интензивното лечение. Учебник за студенти от професионално направление „Здравни грижи“, Варна, МУ- Варна, 2017
12. Панчев, П., Н. Бовянска, Анестезия и интензивна терапия в урологията, София, АРСО, 2005
13. Радев, Д., Оперативна и превързочна техника, София, Горекспрес, 2002
14. Радев, Д., Оперативна хирургия том I, Варна, Колор Принт, 2002
15. Радев, Д., Оперативна хирургия том II, Варна, Колор Принт, 2004
16. Смилов, И., Наръчник по анестезиология и интензивно лечение, София, 2000
17. Смилов, И., Наръчник по интензивно лечение, София, АРСО София, 2004
18. Смилов, Ив., О. Хинков, Анестезиология и интензивно лечение, София, 1998
19. Спасова, Р., и кол., Медицински стандарти по здравни грижи, Стара Загора, ИК „АБ“ ЕООД, 2008
20. Станчов, С., Кратко ръководство по анестезиология и интензивно лечение, София, БУЛТЕСТ СТАНДАРТ – София, 2012
21. Стоянов, Е., Ръководство по анестезиология и реанимация за медицински сестри, акушерки и фелдшери, София, МФ, 1990
22. Танев, Е., Е. Манов, Ръководство за манипулации в медицинската практика, Стара Загора, 2000
23. Токов, П., Учебник по хирургия за медицински сестри и акушерки, София, АРСО, 2013
24. Тончева, С., П. Загорчев, С. Борисова, Т. Цветкова, Първична здравна помощ – наръчник за медицински сестри, София, Горекспрес, 2000
25. Траянов, И., Ив. Смилов, Тестове по анестезиология и интензивно лечение. София, Арсо, 2004
26. Улрих фон Хинтценщерн, Пр. от немски език д-р Васил Тотев, Инфузии. Трансфузии. Парентерално хранене, София, МФ София, 2012
27. Хендерсон, В., Основни принципи на сестринските грижи, Плевен, ИЦ ВМИ, 2003
28. Хинков, О., Мониторинг при интензивно лечение, Алтенбург. 1999
29. Хинков, О., Септични състояния при интензивно лечение, София, Арсо, 2004
30. Яръмов, Н., Хирургични болести, София, АРСО, 2007

